

TORONYIRÁNY

XVIII. 24.

2024. június 16.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESÍTŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Évközi 11. vasárnap

Isten országának, így az egyháznak is van belső fejlődése is. Amikor Jézus elbúcsúzott apostolaitól az utolsó vacsorán, megígérte nekik a Szentlelket, akiről azt mondta, hogy majd elvezeti a teljes igazságra őket (Jn 16,13). Jézus tanításának a megértése tehát lassan bontakozik ki a hívek lelkében. A kegyelem működése is életet növelő, fejlesztő erő a lélekben. Isten országa, amely bennünk van, egész életünk során gazdagodik, gyarapodik. Mindnyájan tapasztaljuk ezt, akik Isten szántóföldje vagyunk. Miért nem unja meg a világ az evangéliumot? Többek között azért, mert érzi, hogy fejlesztő és lelket gazdagító erő, mely a századok során egyre bővebben árad szét az emberek között. A benső lelki fejlődésünket Jézus az élet kiapadhatatlan forrása táplálja, aztán a hagyomány és a keresztény őseink tapasztalata.

Isten országának a külső fejlődése, gyarapodása pedig szemmel látható, emberi eszközökkel mérhető. Az Apostolok cselekedeteinek fejezeteiben figyelemmel kísérhetjük, hogyan gyarapszik az ősegyház számbelileg is. „A hívők - férfiak és nők egyre nagyobb számban csatlakoztak az Úrhoz” - írja Lukács (ApCsel 5,14). Vigasztaló tudat volt számunkra és nekünk is az, hogy mindig többen vannak, akik felismerik Jézus Krisztus követésének nagyszerűségét. Arra azonban nem számíthatunk, hogy az emberiség túlnyomó többsége hamarosan keresztény lesz. Jézus ezt nem ígérte meg. Ő csak azt mondta, hogy Isten országa a kovász ebben a világban, és azt, hogy a keresztények legyenek a világ sója és világossága.

Mindnyájan keresztények hozzájárulhatunk Isten országának belső és külső növekedéséhez: munkánkkal, példánkkal, tanúságtételünkkel és missziós szolgálatunkkal.

Csanád Béla

A szentmise olvasmányai

- 1. Ez 17,22-24** Isten a felfuvalkodottakat megalázza, a szerényeket felemeli.
- 2. 2Kor 5,6-10** Mindannyiunknak meg kell jelennünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy mindenki megkapja, amit testi életében kiérdemelt, aszerint, hogy jót vagy gonoszt cselekedett.
- 3. Mk 4,26-34** Jézus példabeszédekben ad tanítást az általa meghirdetett Isten országáról.

A példabeszédes tanítás

A képekben, hasonlatokban, elbeszélésekben kifejezett tanítás ismert műfaj volt az ókorban. A zsidók a héber masal szóval jelölték a különféle szóképeket, hasonlatokat, sőt az úgynevezett velősmondásokat is. Így a Példabeszédek könyve ezt a címet viseli: Mislé Selomo. A Hetvenes fordítás a héber masal-t a görög parabolé-vel adta vissza, s ebből lett a parabola szó. A tanításnak ez a formája megtalálható a rabbiknál is. Ebből látjuk, hogy Jézus alkalmazkodott kora stílusához. A szinoptikus evangéliumok megőrizték ezt a formát, mert nyilvánvalóan az apostolok is magukévá tették az ígéhirdetésben. Hiszen a képek és a hasonlatok jobban biztosították azt a törekvést, hogy Jézus eredeti gondolatát adják tovább, mintha ugyanazt a tanítást áttették volna új fogalmakba. A negyedik evangélium már más természetű; abban már a teológiai értékelés lép előtérbe. Jánosnál igazában csak a jó pásztorról, továbbá a szőlőtőről és szőlővesszőkről szóló tanítás tartozik ebbe a műfajba.

A képanyag és az érvelés módjának megfelelően megkülönböztetjük a szoros értelemben vett hasonlatokat és az igazi példabeszédeket. Hasonlatnak Jézus olyan képeket használ, amelyeket a természetből vagy a mindennapi életből kölcsönöz, pl. az elvetett mag, a kovász, a háló, az elrejtett kincs, az elveszett bárány, az elveszett pénzdarab, a tereken játszó gyermekek, a kérő barát stb. A valódi példabeszéd olyan történet, amelyben a meglepő, a szokatlan, az egyszeri fordulat fejezi ki a vallási alapgondolatot.

A példabeszéd a népies elbeszélés műfajába tartozik. Vallási igazságot akart kifejezni, hangsúlyozni, magyarázni, de mindig teret engedett a hallgatónak, hogy azt magukra alkalmazzák, illetőleg hogy kellő lelkülettel tanulmányozzák. A példabeszédbe bele van építve a felhívás, hogy a hallgató saját magát annak tükrében szemlélje. Jézus mint próféta, mint isteni küldött nyomatékosította is ezt a példabeszédes elemet. Éreztetni akarta, hogy rajta keresztül Isten szól, azért az embernek állást kell foglalnia.

Az érvelés is követi az akkori beszédmodot. A történet csak annyit mond el, amennyi a közölni kívánt igazság szemléltetéséhez szükséges. Kevés személyt szerepeltet, pl. a tékozló fiú anyjáról egyáltalán nem esik szó. Sokszor a szereplők saját kijelentéseikkel jellemzik magukat, pl. az igazságtalan bírót, a farizeust és a vámosot, az új csúrt építő gazdag embert stb. Ha az alapgondolat kifejeződött, a történet megszakad, mert nem maga a történet fontos, hanem az, hogy a hallgatók megragadják a vallási gondolatot és magukra alkalmazzák. Jézus példabeszédei a korabeli rabbik hasonló elbeszéléseitől abban különböznek, hogy nála mindig megtalálható a mély gondolat, a találó hasonlat, a gondolatfűzés pontossága, a fogalmazás világossága és a hallgatókra való alkalmazás lehetősége. Pedig ő mindig a természetfölötti misztériumot szemlélteti velük. Jézus arra törekszik, hogy a misztériumot, a titkot valóban megmagyarázza. Tanítványainak kijelenti: Nektek megadatott, hogy megértsétek a mennyek országának titkait (Mt 13,11). A „titok” a korabeli zsidó irodalomban Istennek az idők végére vonatkozó rendelkezése volt, az apostolok prédikációjában azonban maga Jézus, akiben az Atya kinyilvánította az ember üdvösségét és megalapította országát.

A példabeszédek általánosságban Isten országát világítják meg. Máté ugyanezt a mennyek országának mondja, de ő sem csak a túlvilági országra gondol, hanem a földi kegyelmi országra is. Ennek az országnak a mibenlétét Jézus halála és feltámadása új színekkel gyarapította. Az apostolok ezért a régi példabeszédeket már ilyen új meglátásokkal ismételték meg és alkalmazták az új helyzetre. Így természetes, hogy más és más követelményt vontak le belőlük. Ők a példabeszédeket már nagyrészt a hívőkhöz intézték, nem a kívülállókhöz, ezért belső egyházi követelményeket is belevittek, pl. a menyegzős ruha a királyi lakománál. Mi nem azt keressük, hogy Jézus milyen formában mondta el ezeket a történeteket, és mit változtattak rajta az apostolok, hanem az evangéliumban meglevő szöveget elemezzük, hiszen ez a sugalmazott tanítás, Isten ezekben adta a végleges kinyilatkoztatást.

A példabeszédek nem egyszerűen magyarázó példák, hanem tükrözik Jézusnak a néppel való küzdelmét, hogy elfogadtassa velük saját küldetését. A történetek eredetileg nem a tanítványoknak szóltak, hanem annak a népnek, amely még nem hitt benne. Jézus előttük, és még inkább a vallási vezetők előtt igazolja, hogy a ő megígért Messiás, s hogy a Messiasról olyan értelemben kell gondolkodni, amilyenek magát mutatja, mert az Isten országa övele érkezett el. Mindenütt érezzük, hogy Jézus a tanításán keresztül saját személyét akarja elfogadtatni. Tehát a példabeszédek nem időtlen igazságokat öltöztettek korabeli külsőbe, hanem úgy kell nézni őket, mint adott helyzetben megfogalmazott kijelentéseket és követelményeket. Értelmezésükhöz hozzátartozik a helyzet ismerete. Az örök igazságot utólag kell belőlük kikövetkeztetni. Az egyes evangélisták is könyvük céljának megfelelően csoportosítják és alkalmazzák őket. Az erkölcsi célszót Lukács domborítja ki legjobban. Máté és Márk jobban megmaradnak az Isten országának titkainál.

Martos Levente Balázs

Nem leszek ideges! (4.)

Első rész

Jellemismeret

Az igazság megszabadít benneteket. (Jn 8,32)

A három alapismeret

Ha egy személlyel vagy dologgal szemben fel kell lépnie, a szangvinikus rögtön kitör, de saját módján, esetleg tréfásan, anélkül, hogy fájdalmat okozna vele; a kolerikus éles, harapós, gúnyos; a melankolikus sokáig gondolkozik, dühös lesz, mérgesen kifakad, mintha valami szörnyű nagy rosszról lenne szó és túlzásával ellentmondásba ingerli a többieket anélkül, hogy bárkit is megjavítana.

A szangvinikus örül, ha megdicsérik és készpénznek vesz minden magasztalást; a kolerikus úgy érzi, hogy megérdemelte a dicséretet, bátorsága, öntudata megnő tőle; a melankolikus titkos örömét megzavarja a gyanú, hogy vajon őszintén gondolták-e a dicséretet.

Megrovás, vagy büntetés esetén a szangvinikus azon bánkodik, hogy nem jól csinálta a dolgát; a kolerikus hűvös marad és ellentmondva dacoskodik; a melankolikus befelé fordul, mélyen lehangolódik önmaga felett, vagy esetleg a többiek felett, akik nem értik őt. A szangvinikus gyorsan elfelejti a sértéseket, igazságtalanságokat, nem haragtartó; a kolerikus nem felejt el, s valahányszor rágondol, újból felizgatja, szenvedélyes kitérőkre indítja a dolog; a melankolikus lassan fogja fel a sérelmet, elgondolkozik rajta, izgalomban elakad a szava, a sértés képzeletében még jobban megnő, a keserűségét mélyen magában hordozza és sohasem felejt el; ha egyszer azután kiönti a szívét, erős izgalmi állapotba jut.

A szangvinikus a társaságban tréfát, örömet keres; embertársaiban jó barátokat lát és örömet akar szerezni nekik. A kolerikus tündökölni akar, meg akarja mutatni magát, s ha nem teheti, inkább elkerüli a társaságot; az embereket a saját céljaira használja fel és megvetéssel néz el ellenségei felett. A melankolikus vágyódik a társaságra, de ha van neki, meg nem értettnek, kielégületlennek érzi magát, megveti őket és gyakran botránkozik, jót akar az emberekkel, de fél tőlük, nem bízik bennük és a magányba menekül; de túlságosan érzékeny velük szemben.

A szangvinikus a jelenben él, örül a pillanatnak, nem töpreng sem múlton, sem jövőn, a kolerikus inkább a jövőben él, szívesen épít légvárakat, cselekvési lázában hőstetteket visz véghez, ha csak éppen a jelenben nem: gyötri magát a múlttal, bajlódik a jövővel, sokat gondol az örökkévalóságra, gyakran félelem és borúlátás kínozza. A szangvinikus barátokat, élvezeteket akar, a kolerikus tetteket, a melankolikus rendet és lelkiismeretességet – gyakran kicsinyes és külsőséges.

A kolerikus azt mondja: odakinn vihar van és kimegy; a melankolikus azt mondja: esik, de nemsokára kisüt a nap. A kolerikus kitöri a lábát és azt mondja: fatális dolog! Sok időt fogok mulasztani; a melankolikus azt mondja: baj, de legalább van időm gondolkozni; a szangvinikus azt mondja: nemsokára rendbe jön, nem is olyan nagy dolog.

Ha tudni akarjuk, milyen vérmérsékletű emberrel van dolgunk, kérdezzük meg, mi a kedvenc olvasmánya: sekély, felületes, komoly vagy mély és vallásos jellegű-e?

A tanult embereket kérdezzük meg, melyik szakmát szeretik legjobban: történelmet és természettudományt, nyelveket és jogtudományt, vagy matematikát és filozófiát?

Jó, ha a vérmérsékletek nem tiszták, hanem keverten fordulnak elő; különben egy emberrel sem lenne jó egy tálból cseresznyét enni. A vérmérséklet-keveredések a kolerikus-melankolikus, kolerikus-szangvinikus, szangvinikus-melankolikus. A tiszta típus, amelyben egyedül a kolerikus, melankolikus, vagy szangvinikus vérmérséklet határozza meg az embert, aránylag igen ritka. A jó keveredés az egyéniség jó oldalait emeli ki és megőrzi a harmóniát; az érzelmek rossz keveredése esetleg felerősíti az ilyen vagy olyan rossz tulajdonságokat.

A jó keveredésű és melegen színezett kolerikus-melankolikus vérmérséklet nagy teljesítményekre képesít, a hidegen színezett a nyugodt ész emberét adja, tüzes és túlérzékeny pedig végletes természetet formál.

A szangvinikus-melankolikus vérmérséklet azoknak a jószívű embereknek alapirányzata, akik senkinek sem tudnak fájdalmat okozni, s akiknek jószágával sokan visszaélnék. A kolerikus-szangvinikus keveredésnek is nagy előnyei vannak. Érzelmileg könnyen ingerlékeny, vagy túlérzékeny kedélyeknél a kolerikus elem a maga tüzével, a melankolikus elem a maga mélységével és sértett érzelmeivel könnyen végletessé válik, nehéz megérteni és nehéz uralkodni rajta. Ez a kétféle vérmérséklet adja azt az embertípust, amely egyedül önmagát tartja okosnak. Ezek javíthatatlan, konok emberek, akik semmit sem tanulnak hibáikból. Könnyen sebezhető érzelmeik vak és rossz tanácsadók; lényükön érzékenységük uralkodik.

A vérmérsékletek színezete és árnyalata

A vérmérsékletek színezete igen változatos. Ha nagyjából felismertük saját érzelmi erőinknek alapirányzatát, tovább kell mennünk, és meg kell állapítanunk, hogy vérmérsékletünk tüzes, meleg, vagy hideg-e, s hogy vajon könnyen ingerelhetők, vagy túl érzékenyek vagyunk-e. Érzelmeink színezete, árnyalatai és ingerlékenységének foka nagyon fontos. Ezek adják meg az ember sajátos egyéniségét, s ezek különböztetik meg őt az ugyanolyan alapvérmérsékletű emberektől. Mint ahogy nincs két olyan ember, aki külsőleg egészen egyforma lenne, akkor sem, ha alapirányuk történetesen meg is egyezik. Gyakran láttuk, hogy két ember taszítja egymást és sehogy sem fér össze egymással. Alapjában véve teljesen egyenlő vérmérsékletűek lehetnek, az egyik azonban tüzes, a másik hideg, az egyik nyílt, a másik zárkózott. Nyílt és zárkózott kolerikusok igen ritkán tudják egymást elviselni.

Különösen figyelemre méltó az érzelmeknek egy olyan tulajdonsága, amely minden vérmérsékletű és minden színezetű egyénben megvan. És ez az ingerlékenység. Ezt a tulajdonságot a későbbiekben, az ideges emberekről szólva alaposan megvizsgáljuk. Az ingerlékeny emberből lesz a zseni, a felsőbbrendű ember, ha uralkodni tud magán. A kegyelmi élet kimagasló nagyságai, a szentek, más téren például a művészek, csaknem mindig bírnak a beleézés adományával. A beleézés gyakran a kegyelmi hatások gyümölcse a lélekben.

Az ember azonban éppen a finom és ingerlékeny érzéselemeket csak igen ritkán tartja a kezében. Az ingerlékenység azután ideges érzékenységet idéz elő. Ezt az ideges érzékenységet a szellemi munka, a hivatás, a környezet jelentősen felfokozhatja.

(Folyt. köv.)

Josef Massmann

Vasárnapi jegyzet

Alamiznásmester (2.)

Amint a szintén elfelejtett, csíksomlyói baráttól származó könyv: Kájoni János: Cationale Catholicum éneke Páduai Szent Antalról is a mának üzen:

„Ez a máj nagy Szent Antal,
Aki fénlík nagy csudákkal:
Ma örvendez Menyországban
Úr Jesus-nak udvarában.
Add Jesus-om Szent Antalért,
amit kérünk érdemiért... /A Tengernek mély vizei,
Felháborodott habjai:
Mindgyárást meg-csendesednek,
Ha Szent Antal fog mellettük...”

Könnyű következtetni, ez is a bonaventurai versezet magyar változata. „Tengerünkről” elmélkedve Babits Zrínyije ekként áll előttünk — Velencében:

„Ki tudta mit akar s nem tudta, hogy a rosszban
fogyhatatlan a világ s nem tudta, hogy hamar
ide vágy vissza a földről, hol bármi sorsban
élni és halni kell; mely ápol s eltakar.
Ezt mind nem tudta még s árva honára gondolt,
s döngött csizmája a márványon s lelke tombolt...”

E máj nemzedék tudja-e?

A szent kultuszát keresve nem véletlen, hogy az első nyomok IV. Béla királyig vezetnek: kis házioltárán Ferenc, Antal és az Árpád-ház szentjei merülnek imádságba. De igazán a XVII. század ad erős képet a portugáliai származású, kezdetben ágostonos szerzetesről. Az Adria táján (főleg Albániában!) még a muzulmánok is tisztelték Antalt: török asszonyok gondjaikban, bajaikban miséket mondtak az emlékezetére, s még a pap miseruhájának a porát is magukra rázatták — írja a néprajz. Török papok gyertyái égnek Antal képe előtt. Különös váltás: a történelmi időkben elfeledett Antal remetét váltotta fel a XIII. századi szent, a bajban segítő, kinek érdemül tudták be a lepantói győzelmet a török felett. Rozsnyó ferences templomának freskóján tengernagyit öltözetben vezet a keresztény hajóhadat... És Pécsen is (keresendő!) kép ábrázolja a „ferences tengernagyot”. Alakja mindenképpen kilép az egyéni nyavalyák kis köréből, s mintha egyetemes történelmi hőssé magasztosulna. Ő, aki legtisztábban a halak nyelvén szól. Csak a nevek sorjáznak: Kissomlyó, amelynek kápolnája Szent Antal védelmében az 1661. évi tatárpusztítást idézi Erdélyben, de itt van a római Ara coeli Bambino templomának Antal képe — másolatban, Búcsúszentlászlón: a Szent szív alakú lángot tart kezében a Kisjézus helyett.

S ki tudja, Báthory István, Sobieski János (szobruk a Prato della Valle padovai galériáján) — hajdan — diákokként hányszor gondoltak Antalhoz fohászodva hazájukra, miközben Esztergom partjait hullámok csapkodták. Mivel elfogyhatatlan a rossz.

† Tóth Sándor

hírek ..... információk

Június 14-én, pénteken tartották a Szeged-Csanádi Egyházmegye Katechetikai Intézete (SZEKI) szervezésében a tanév végi szakmai találkozót a Szent Gellért Fórumon. A nap során a katekéták körzetekben is találkoztak egymással, megoszthatták örömeiket, nehézségeiket. Az alkalom TeDeum szentmisével zárult, mely keretében átadták az idei Pro Catechesi-díjakat is.

A Szegedi Dóm Látogatóközpont szeretettel invitál minden kedves érdeklődőt június 21-én, pénteken 19:30 órára egy borral kísért várostörténeti vezetésre a Szegedi Dóm nyugati tornyába. A 302 lépcsőfokon megközelíthető, 46 méter magasságban lévő kilátószintet elérve a főszerep az esti Szeged panorámájáé, a város történetéé, valamint a Pannonhalmi Bencés Főapátság és a Veszprémi Érseki Pincészet címzetes boraié lesz. A program látogatása a jegy.hu internetes felületen vagy a Dóm Látogatóközpont Art Shopjában, az eseményt megelőző napon 17 óráig megváltott jegyekkel lehetséges. Maximális létszám: 20 fő. Cím: Szeged, Dóm tér 16. Telefon: +36-20/220-7227.

A „Magyar Himnusz – Kárpát-medencei keresztény magyar kortárs alkotóművészeti kiállítás” június 27-ig tekinthető meg a Látogatóközpontban. A kiállításon festőművészek (grafikusok), keramikusok, népművészek, (népi)iparművészek, szobrászművészek, textilművészek, tűzzománcművészek, építész- (belsőépítész), fotóművészek és divattervezők közel 100 db alkotását tekinthetik meg az érdeklődők.

Ünnepi hálaadó szentmise keretében zárják a tanévet a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság (SZEGERKIF) pedagógusai június 25-én, kedden 11 órai kezdettel a Szent Gellért Fórum rendezvényközpontjában. A szentmisét követően agapéval várják a résztvevőket, mely kötetlen beszélgetésre, tapasztalatcserére is alkalomul szolgál.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye szeretettel várja a környékbelieket az Apátfalvához tartozó, a 43-as főút kövecsi lejhajtója melletti Havasboldogasszony „Langó” Kápolna felújítása alkalmából felajánlott ünnepi szentmisére és az azt követő agapéra június 28-án, pénteken 17 órára.

Július 3-án, szerdán 19 órától Quentin Guérillot orgonaművész hangversenyét hallgathatják meg az érdeklődők a Dómban. A koncert műsora és a sorozat további koncertjeinek időpontja a domorgona.hu honlapon tekinthető meg.

A belépés ingyenes, szeretettel várnak minden érdeklődőt.

A szeptemberben induló Dóm Művészeti Szalon 2024/25-ös évadára FOGLALT bérletek értékesítése megkezdődött. A meglévő bérletes vendégek hűségét és elköteleződését a Szegedi Dóm Látogatóközpont (Szeged, Dóm tér 16.) azzal szeretné megköszönni, hogy részükre a korábbi bérletes helyeket 2024. június 30-ig (vasárnap) fenntartják. A lefoglalt bérleteiket a fent jelzett időpontig szükséges megvásárolni. A június 30-ig meg nem váltott bérletes helyeket felszabadításra kerülnek. A bérletek megválthatók személyesen a Szegedi Dóm Látogatóközpont jegypénztárában. Bérletár: 38.000 HUF/fő.

Az új nézők számára a nyolc előadásos bérlet értékesítése július 2-án, kedden indul. A bérletes előadások a korábbi évekhez hasonlóan 17 és 19 órakor kezdődnek. Ebben az évadban is színes kulturális palettával kívánják elnyeri a tisztelt nézőközönség tetszését a szervezők.

További információ az alábbi elérhetőségeken kérhető: e-mail: domlatogatokozpont@gmail.com Telefon: +36-20/220-7227.

Nevelőszülőket keres az ÁGOTA Közösség.

A részletes információkról és a jelentkezés menetéről a www.szentagota.hu oldalon tájékozódhatnak az érdeklődők.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rígó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.